

**INSTRUKCIJA PAR
RĪCĪBU ĀRKĀRTAS GADĪJUMOS**

02.01.2020.

Nr.2-2/4-19

Instrukcija par rīcību ārkārtas gadījumos (turpmāk tekstā - instrukcija) ir saimnieciskās darbības objekta un publiska objekta lietošanas mērķim atbilstošs ugunsdrošības prasību kopums.

1. Saimnieciskās darbības objekta vai publiska objekta vispārīga raksturojoša informācija

1.1. Mērķis, lietošanas sfēra, objekta vispārīga raksturojoša informācija.

1.1.1. Instrukcijas mērķis - izskaidrot prasību ievērošanu, kā rīkoties ārkārtas gadījumos objektu telpās un teritorijā, kuras izmanto SIA "BALTMA" (turpmāk tekstā - SIA) adrese Kauguru iela 19, Valmiera, LV-4201 administratīvais personāls un darbinieki, apmeklētāji, lai samazinātu iespējamo apdraudējumu. Sekmēt objekta drošību, darbinieku veselības (dzīvības) aizsardzību un materiālo vērtību pasargāšanu, kas saistīta ar smķēšanas kārtību, un mazinātu vides piesārņojuma riskus.

1.1.2. Instrukcijas lietošanas sfēra - instrukcijas prasības spēkā visu laiku, kamēr darbinieks atrodas augstāk minētajā objekta telpās un teritorijā. Instrukcijas lietotāji visi objektā nodarbinātie, organizatoriski iesaistītās personas un personas, kas objektā veic pagaidu darbus, atrodas praksē vai apmācībās.

1.2. Objekta un teritorijas lietošanas veids:

1.2.1. Ēkas, teritorijas, tālāk tekstā - objekti, privāto tiesību juridiska persona savas saimnieciskās vai profesionālās darbības ietvaros izmanto metāla izstrādājumu ražošanā;

1.2.2. Objekta vispārīga raksturojošā informācija un būves pamatdati:

1.2.2.1. SIA valdījumā esošais nekustamais īpašums atrodas Kauguru ielā 19, Valmierā, LV-4201

1.2.2.2. Cilvēku skaits objektā – līdz 20 cilvēkiem.

1.2.2.3. Pie objekta teritorijā atrodas autostāvieta klientu automašīnām un 10 personāla transportlīdzekļiem. Visā teritorijā, kas pieguļ objektam ir asfalta un grants segums.

1.2.2.4. Objekta teritorija nav ierobežota ar žogu.

1.2.2.5. Objekta teritorijā var iekļūt tieši no kopējās teritorijas, kas ierobežota ar žogu.

1.2.2.6. Transporta kustība kopējā teritorijā tiek organizēta daļēji.

1.2.3. Automātiskā ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas sistēma (turpmāk tekstā - AUS):

1.2.3.1. Objektā ir uzstādīta Smart Line 020-4 sistēma ar 8 zonām.

1.2.3.2. Telpu grupā Nr. 1 ir izbūvēta 1 gab. AUS, kas atrodas pie ēkas ieejas kreisā pusē.

1.2.3.3. Ugunsdzēsības pults veic:

1.2.3.3.1. kontroli par ugunsgrēka dūmu izcelšanās vietām ar siltuma detektoru, dūmu detektoru, kombinētajiem un dūmu staru signāldetektoriem un rokas ugunstrauksmes pogām;

1.2.3.4. trauksmes signalizāciju veic iekšējie skaņas signalizatori;

1.2.4. AUS nodrošina savlaicīgu ugunsgrēka konstatēšanu un trauksmes signāla nosūtīšanu apsardzes dienesta darbiniekiem.

1.2.5. Objekta elektroapgāde.

1.2.5.1. Objekta elektroapgādi iespējams ieslēgt un atslēgt elektrosadalēs, kur iespējama elektrības atslēgšana, un kuras atrodas ēkas 1. stāvā telpā Nr. 3.

1.2.5.2. Personas pienākumi elektroapgādes uzraudzībā:

1.2.5.2.1. Visā pilnībā pārzināt objekta objekta elektroapgādes kārtību, elektroenerģijas pieslēgšanas un atslēgšanas iespējas, prasības, lai elektrosaimniecību droši ekspluatētu;

1.2.5.2.2. Ārkārtas gadījumos jāzvana uz AS "Sadales tīkls" pa tālr. 8404;

1.2.5.2.3. Nodrošināt elektroinstalācijas (tai skaitā zemējuma un zibensaizsardzības ierīce) atbilstību tehniskā projekta risinājumam, tās uzturēšanu darba kārtībā un ekspluatāciju atbilstoši elektroinstalācijas ierīkošanu regulējošo normatīvo aktu un ražotāja noteiktajām ugunsdrošības prasībām.

1.2.5.2.4. Nodrošināt elektroiekārtu un elektroierīču uzturēšanu darba kārtībā un to ekspluatāciju atbilstoši ražotāja noteiktajām prasībām (turpmāk - ražotāja prasības).

1.2.5.2.5. Nodrošināt, lai visi elektrosadales skapji ir pastāvīgi aizslēgti, apzīmēti un aprīkoti ar svirslēdzi (drošinātājiem) elektroenerģijas atslēgšanai.

1.2.5.2.6. Nodrošināt, lai elektroinstalācija, elektroiekārtas un elektroierīces tiktu apzīmētas ar atbilstošu ugunsdrošības zīmi - 1. att. 1.3. "Bīstami, elektrība" (19.04.2016. MK noteikumu Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" 1. pielikumā uzrādītā 1.3. zīme),

1. att. 1.3. "Bīstami, elektrība"

un atbilstošu ugunsdrošības zīmi - 1.5. "Zemējums" (19.04.2016. MK noteikumu Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" 1. pielikumā uzrādītā 1.5. zīme) 2. att.

2. att. 1.5. "Zemējums"

1.2.5.2.7. Nodrošināt vadu un kabeļu dzīslu savienošanu, vadu galu apdarināšanu un atzarošanu ar presēšanas, metināšanas, lodēšanas, speciālu spaiļu palīdzību vai citā drošā veidā.

1.2.5.2.8. Nodrošināt, lai netiek izmantotas bojātas elektroiekārtas, vadi, paštaisīti elektriski sildītāji, bojātas rozetes, bojātas atzarošanas kārbas un savienotāj-kārbas, svirslēdži un citas bojātas elektroiekārtas un to izstrādājumi.

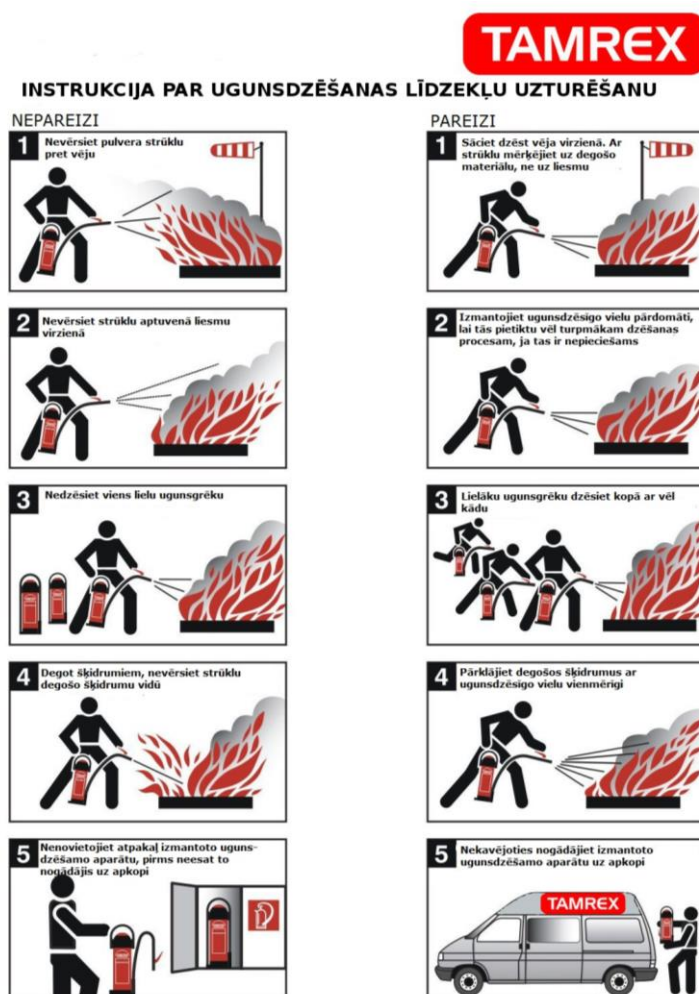
1.2.5.2.9. Nodrošināt, lai netiek atstātas bez uzraudzības tīklam pieslēgtas elektroietaisies, ja ekspluatācijas noteikumos tas aizliegts.

1.2.5.2.10. Nodrošināt, lai elektrotīklu un elektroaparātu defekti, kas var izraisīt dzirksteļošanu, īssavienojumu, kabeļu un vadu degtspējīgās izolācijas pārlietu

sakaršanu, nekavējoties tiktu novērsti, vai ja tas nav iespējams, lai bojātais elektrotīkls tiktu atvienots līdz tā savešanai ugunsdrošā stāvoklī.

1.3. Esošo ugunsgrēka dzēšanai paredzēto ierīču, iekārtu, tehnikas, inventāra un aprīkojuma (turpmāk - ugunsdzēsības līdzekļi) raksturojums un izmantošanas kārtība:

- 1.3.1.** Objektā ir izvietojami, piemēram, pulvera ugunsdzēsības aparāti vai citi, kas paredzēti organiskas izcelsmes cietu vielu (koka, papīra, tekstila u.c.), daudzu viegli uzliesmojošu un degt spējīgu šķidrumu (benzīns, eļļa, tauki, spirti u.c.), gāzu dzēšanai to aizdegšanās sākuma stadijā. Ir izmantojami arī ogļskābās gāzes aparāti.
- 1.3.2.** A- klases ugunsgrēki, kuros deg cieti materiāli (parasti organiskas izcelsmes), kas sadegot veido kvēlojošas ogles.
B- klases ugunsgrēki, kuros deg šķidrumi vai kūstoši materiāli.
- 1.3.3.** Objektā izmantojot ugunsdzēsamo aparātu āra apstākļos ir jāuzsāk dzēšana pa vējam. Telpās dzēšana sākama tā: - izvēlkt šķelttapu; - virzīt šļūteni uz uguns avotu; - nospiegt mēlīti līdz galam; - neaizmirst, ka strūkļas garums saīsinās dzēšanas laikā. Neapgriezt ugunsdzēsamo aparātu dzēšanas laikā augšpēdus (skat. 3. att).

3. att. Instrukcija par ugunsdzēsības līdzekļu uzturēšanu

1.3.4. Objektā nav izvietoti ugunsdzēsības pārklāji.

1.4. Iespējamie ugunsgrēka izcelšanās riski un preventīvie pasākumi to mazināšanai:

1.4.1. Objektā iespējamie ugunsgrēka izcelšanās iemesli :

- 1.4.1.1. var būt neuzmanīga rīcība lietojot atklātu uguni remontdarbu laikā - kad tiek lietota atklāta liesma, notiek metināšanas darbi vai griešanas darbi, kas rada dzirksteles.
- 1.4.1.2. smēķēšana neatļautās vietās.
- 1.4.1.3. savlaicīga koka skaidu, citu nevajadzīgo materiālu, atkritumu neizvešana, nepamatota uzkrāšana.
- 1.4.1.4. elektrotehnikas vai sadales skapju degšanas, pārslodžu gadījumos, kā arī lietojot bojātas elektroiekārtas.
- 1.4.1.5. teritorijā un ražošanas telpās esošo mobilās tehnikas, darba aprīkojuma, automašīnu degšana, ļaunprātīga dedzināšana.
- 1.4.1.6. ugunsgrēki, kas izcēlušies no gāzes noplūdes no gāzes baloniem objektā.
- 1.4.2. preventīvie pasākumi atbildīgajām personām un darbiniekiem, kas jāveic, lai samazinātu iespējamos riskus ir apkopoti 1. tabulā.

1. tabula. Preventīvie pasākumi ugunsgrēka risku samazināšanai

Nr. p.k.	Nosaukums	Izpildes termiņš	Par izpildi atbildīgais darbinieks	Izpildītāji
1.	Instrukcijas korekcija un atkārtota iepazīstināšana	Pēc nepieciešamības	Ar rīkojumu noteikta Persona	Ar rīkojumu noteikta Persona
2.	Darbinieku instruēšana	Atbilstoši normatīvo aktu prasībām	Ar rīkojumu noteikta Persona	Ar rīkojumu noteikta Persona
3.	Objekta nodrošināšana ar ugunsdzēsības līdzekļiem un to apkope	Atbilstoši normatīvo aktu prasībām	Ar rīkojumu noteikta Persona	Ar rīkojumu noteikta Persona
4.	AUS darbības nodrošināšana un tās apkope atbilstoši sistēmas tehniskajām prasībām	Regulāri, saskaņā ar līgumu	Ar rīkojumu noteikta Persona	Ārpakalpojuma sniedzējs, saskaņā ar līgumu
5.	Objekta ēku un teritorijas aprīkošana ar drošības zīmēm	Atbilstoši normatīvo aktu prasībām	Ar rīkojumu noteikta Persona	Ar rīkojumu noteikta Persona
6.	Elektroietaišu, inženiertehnisko iekārtu un tehnoloģisko iekārtu atbilstības ugunsdrošības prasībām nodrošināšana	Regulāri	Ar rīkojumu noteikta Persona	Ar rīkojumu noteikta Persona
7.	Organizēt praktiskās nodarbības saskaņā ar instrukciju	Atbilstoši normatīvo aktu prasībām	Ar rīkojumu noteikta Persona	Ar rīkojumu noteikta Persona
8.	Nodrošināt instruktāžu ārpakalpojuma sniedzējiem	Regulāri, saskaņā ar līgumu	Ar rīkojumu noteikta Persona	Ar rīkojumu noteikta Persona

- 1.4.3. Lai objektā mazinātu iespējamo ugunsgrēka izcelšanos, kas var rasties no smēķēšanas neatļautā vietā, var tikt izveidota speciāla vieta smēķēšanai - teritorijā, kas apzīmētā ar drošības zīmēm smēķēšanas vietā un aprīkota ar izsmēķiem paredzētu degt nespējīga materiāla trauku.
- 1.4.4. Smēķēšanas vieta, ja ir iekārtota, ir apzīmējama ar atbilstošu ugunsdrošības zīmi - 6.1. Smēķēšanas vieta, tas ir 19.04.2016. MK noteikumu Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" 1. pielikumā uzrādītā 6.1. zīme (skat. 4. att.)

4. att. Smēķēšanas vietas apzīmējums

- 1.4.5. Lai objektā mazinātu iespējamo ugunsgrēka izcelšanos, kas var rasties lietojot atklātu uguni. Pirms ugunsbīstamiem darbiem tiek izsniegts norīkojums ugunsbīstamā darba veikšanai pagaidu vietās, un procedūra ugunsbīstamo darbu veikšanai atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- 1.4.6. Lai objektā mazinātu iespējamo ugunsgrēka izcelšanos, kas var rasties lietojot atklātu uguni, pirms ugunsbīstamiem darbiem tiek izsniegts norīkojums ugunsbīstamā darba veikšanai (skatīt 1. pielikumā) pagaidu vietās, un tiek nodrošināta procedūra ugunsbīstamo darbu veikšanai atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
- 1.4.7. Darbinieku pienākumi:**
- 1.4.7.1. nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos;
 - 1.4.7.2. uzturēt kārtībā sava darba vietā, pēc darba beigām to sakārto;
 - 1.4.7.3. sekot par ugunsdrošības prasību ievērošanu veicot darba pienākumus;.
- 1.4.8. Katra darbinieka pienākums ir iepazīties ar :
- 1.4.8.1. objekta evakuācijas ceļiem;
 - 1.4.8.2. objektā uzstādītajām drošības zīmēm un to ierobežojumiem;
 - 1.4.8.3. ugunsdrošības instrukciju un rīcību ugunsgrēka gadījumā;
 - 1.4.8.4. objektā esošo ugunsdzēsības inventāru, zināt atrašanās vietas un prast rīkoties ar ugunsdzēsības aparātiem un iekšējo ugunsdzēsības krānu;
 - 1.4.8.5. atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.
- 1.4.9. Darbiniekiem aizliegts:**
- 1.4.9.1. aizkraut pieejas pie ugunsdzēsības inženiertehniskajām sistēmām un aprīkojuma;
 - 1.4.9.2. aizkraut evakuācijas ceļus un izejas;
 - 1.4.9.3. dedzināt sveces, brīnumsvēces, pirotehniskos izstrādājumus un citus priekšmetus, šķidrumus ar atklātu liesmu;
 - 1.4.9.4. izmantot vielas un materiālus, kuru ugunsbīstamības un sprādzienbīstamības īpašības nav zināmas, kā arī uzglabāt šīs vielas un materiālus objekta telpās;
 - 1.4.9.5. veikt jebkādas darbības, kas var izraisīt ugunsgrēku;
 - 1.4.9.6. smēķēt telpās un teritorijā (smēķēt atļauts tikai speciāli norādītas vietās, kuras apzīmētas ar atbilstošām drošības zīmēm);

- 1.4.9.7. būt neuzmanīgiem, izmantojot degt spējīgus un sprādzienbīstamus materiālus (strādājot ar tiem jāievēro marķējuma un brīdinājuma uzrakstos noteiktās prasības, kas norādītas uz iesaiņojuma vai pavaddokumentos);
- 1.4.9.8. uzkopšanai izmantot degtspējīgus šķidrumus, kuri nav speciāli paredzēti šim nolūkam;
- 1.4.9.9. atstāt bez uzraudzības elektriskajam tīklam pievienotas elektroiekārtas un elektroierīces, izņemot gadījumu, ja to pieļauj ierīces ekspluatācijas instrukcija;
- 1.4.9.10. izmantojot atklātu uguni, izņemot normatīvajos aktos paredzētajos gadījumos;
- 1.4.9.11. lietot darba aprīkojumu, kas nav tehniskā kārtībā;
- 1.4.9.12. lietot darba aprīkojumu neatbilstoši ražotāja lietošanas instrukcijā noteiktajām prasībām.

2. Kārtība, kādā tiek uzturēti evakuācijas ceļi un piebraucamie ceļi pie objekta

- 2.1. Objektā darbiniekiem ir jāpārzina objektā esošos evakuācijas ceļus;
- 2.2. Objektā darbiniekiem nav atļaut veikt darbības, kas sašaurinātu objektā esošos evakuācijas ceļus;
- 2.3. Objektā darbiniekiem nav atļaut veikt darbības, kas objektā esošos evakuācijas ceļos novietotu materiālās vērtības;
- 2.4. Objektā darbiniekiem jāseko līdzi tam, ka durvis evakuācijas ceļos ir viegli atveramas no telpas iekšpuses bez aizkavējuma un šķēršļiem. Ja tas tā nav, tad nekavējoties par to ziņot savam tiešajam darbu vadītājam. Par aizkavējumu tiek uzskatīts jebkurš šķērslis, kas liedz atvērt durvis ilgāk par trim sekundēm.
- 2.5. Evakuācijas ceļi ir apzīmēti ar atbilstošām ugunsdrošības zīmēm, tas ir 19.04.2016. MK noteikumu Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" 1. pielikumā uzrādītām zīmēm.
- 2.6. Ir izvietojamas sekojošas evakuācijas zīmes.

a)

b)

c)

5. att. Evakuācijas ceļu zīmes a) 5.5. virziens uz evakuācijas izeju; b) 5.7. Virziens uz evakuācijas izeju; c) 5.8. Evakuācijas izeja

- 2.7. Objektā darbiniekiem jāseko līdzi tam, ka avārijas un evakuācijas apgaismojuma tīkli un ierīces tiek uzturētas lietošanas kārtībā, ka vakuācijas izeju izgaismoto rādītāju un evakuācijas virziena izgaismoto rādītāju zīmes ir ieslēgtas pastāvīgi. Ja tas tā nav, tad nekavējoties par to ziņot savam tiešajam darbu vadītājam.
- 2.8. Evakuācijas ceļos aizliegts: aizkraut evakuācijai paredzētās durvis, kā arī pārejas uz būves daļām un izeju uz ārējām evakuācijas kāpnēm aizkraut ar mēbelēm, iekārtām un priekšmetiem. Aizliegts novietot priekšmetus, mēbeles, iekārtas un citus materiālus kāpņu telpās, kā arī tieši zem atklātām kāpnēm, kāpņu laidieniem un laukumiem, tā traucējot vai apgrūtinot cilvēku evakuāciju; izvietot materiālus, kas var veicināt ugunsgrēka izplatīšanos.

2.8.1. Personas pienākumi objektā esošo evakuācijas ceļu uzturēšanā:

- 2.8.1.1. periodiski veikt objekta teritorijas apskati, kontrolēt ugunsdrošības noteikumu ievērošanu objektā un organizēt šo noteikumu pārkāpumu novēršanas pasākumus;
- 2.8.1.2. nodrošināt, ka evakuācijas ceļi un izejas būtu apzīmēti ar drošības zīmēm;
- 2.8.1.3. teritorijā uzstādītās zīmes, kas paredzētas ugunsdzēsības dienesta darbībai, pastāvīgi izgaismot vai tās ir gaismu atstarojošas;
- 2.8.1.4. nodrošināt, ka evakuācijas zīmes uzstāda tā, lai tā nemaldinātu lietotāju;

- 2.8.1.5. nodrošināt, lai durvis evakuācijas ceļos ir viegli atveramas no telpas iekšpuses bez aizkavējuma un šķēršļiem. Par aizkavējumu tiek uzskatīts jebkurš šķērslis, kas liedz atvērt durvis ilgāk par trim sekundēm;
- 2.8.1.6. uzraudzīt, lai tiktu veikta teritorijas attīrīšana no degt spējīgiem atkritumiem un sausās zāles un kultūraugu atliekām vismaz 10 m attālumā no ēkām;
- 2.8.1.7. uzraudzīt, lai teritorijā netiktu kurināti uguns kuri un dedzināti atkritumi;
- 2.8.1.8. uzraudzīt, lai netiktu ierobežota ugunsdzēsības transportlīdzekļu piekļūšana objektam un netiktu novietotas automašīnas un citi priekšmeti vietās, kas ierobežo piekļūšanu pie ugunsdzēsības hidrantiem/ūdens ņemšanas vietām;
- 2.8.1.9. uzraudzīt, lai ēkai pieguļošā teritorija tiktu uzturēta lietošanas kārtībā, laikus remontēta un attīrīta no sniega;
- 2.8.1.10. uzraudzīt, lai tiktu ievēroti smēķēšanas ierobežojumi un smēķēšana notiktu atļautā, apzīmētā un aprīkotā smēķēšanas vietā, kas aprīkota ar izsmēķiem paredzētu degt nespējīga materiāla trauku;
- 2.8.1.11. uzraudzīt, lai objekta teritorijā izvietotās drošības zīmes netiktu bojātas. Ja vides iedarbības vai citu apstākļu dēļ zīme zaudējusi krāsojumu, saprotamību, nozīmi vai bojāta vairāk par 10 procentiem, to atjauno.

2.8.2. Darbinieku pienākumi objektā esošo evakuācijas ceļu uzturēšanā:

- 2.8.2.1. evakuācijas ceļus un evakuācijai paredzētās durvis, aizkraut ar mēbelēm, iekārtām un priekšmetiem (puķu podiem u.c.);

2.8.3. Aizliegts:

- 2.8.3.1. pārbūvēt evakuācijas ceļus vai mainīt durvju vēršanās virzienu, neievērojot būvnormatīvos noteiktās prasības;
- 2.8.3.2. novietot priekšmetus, mēbeles, iekārtas un citus materiālus kāpņu telpās, kā arī tieši zem atklātām kāpnēm, kāpņu laidiem un laukumiem;
- 2.8.3.3. izvietot evakuācijas ceļos uz grīdas segumu (pārklājumu) un dekorācijas, kas traucē vai apgrūtina cilvēku evakuāciju;
- 2.8.3.4. izvietot evakuācijas ceļos materiālus, kas var veicināt ugunsgrēka izplatīšanos.

2.8.4. Personas pienākumi piebraucamo ceļu pie objekta uzturēšanā:

- 2.8.4.1. nodrošināt, lai būtu vienmēr brīvi piebrauktuves ceļi gar būves priekšējo fasādi un vienmēr pastāvētu iespējas piebraukt gar visām fasādēm.
- 2.8.4.2. ugunsdzēsības tehnikas piebrauktuves platums nedrīkst būt mazāks par 3,5 m un attālums no būves līdz piebrauktuves tuvākajai malai ir jānodrošina vismaz 5 metri;
- 2.8.4.3. lai nodrošinātu ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu veikšanu, valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam ir jānodrošina:- piekļūšana visām ēkas ārdurvīm; piekļūšana ēkas ārsienās izvietotajiem glābšanās atvērumiem (logiem); - piekļūšana ēkas jumtiem;
- 2.8.4.4. nodrošināt, lai Valsts ugunsdzēsības un glābšanas tehnikai paredzētajās piebrauktuves neierīkotu autostāvvietas un citus šķēršļus;
- 2.8.4.5. periodiski veikt objekta piebraucamo ceļu pie objekta apskati, kontrolēt ugunsdrošības noteikumu ievērošanu un organizēt šo noteikumu pārkāpumu novēršanas pasākumus;
- 2.8.4.6. uzraudzīt, lai tiktu veikta teritorijas attīrīšana no degtspējīgiem atkritumiem un sausās zāles un kultūraugu atliekām vismaz 10 m attālumā no ēkām;
- 2.8.4.7. uzraudzīt, lai teritorijā netiktu kurināti uguns kuri un dedzināti atkritumi;
- 2.8.4.8. uzraudzīt, lai netiktu ierobežota ugunsdzēsības transportlīdzekļu piekļūšana objektam;
- 2.8.4.9. uzraudzīt, lai ēkai pieguļošā teritorija tiktu uzturēta lietošanas kārtībā, laikus remontēta un attīrīta no sniega.

2.8.5. Darbinieku pienākumi piebraucamo ceļu pie objekta uzturēšanā:

- 2.8.5.1. neveikt piebraucamo ceļu aizšķēršošānu, nobloķēšanu.

3. Sprādzienbīstamība un ugunsbīstamība, lietojamo un uzglabājamo vielu un priekšmetu sprādzienbīstamība un ugunsbīstamība, kā arī minēto vielu un priekšmetu izmantošanas, uzglabāšanas un transportēšanas kārtība

3.1. Darbi ar ugunsbīstamiem, degtspējīgiem (tālāk tekstā - degtspējīgiem) šķidrumiem

- 3.1.1. Degtspējīgus šķidrumus sagatavo speciāli šim nolūkam paredzētās telpās ar atsevišķu ventilācijas sistēmu.
- 3.1.2. Ierīces un rīki, kurus izmanto degtspējīgu šķidrumu sagatavošanas un lietošanas procesā, nedrīkst šķīst dzirksteles, un tiem ir 1.7. marķējums (1. pielikums).
- 3.1.3. Apstrādājot objekta konstrukcijas ar degtspējīgiem šķidrumiem, nepieļauj sprādzienbīstamas koncentrācijas veidošanos, nodrošinot telpu vēdināšanu. Objekta apstrādi sāk no vietas, kas atrodas vistālāk no evakuācijas izejas.
- 3.1.4. Objektā, kurā sagatavo lakas un krāsas, kā arī krāso, mazgā un attauko izstrādājumus, grīdas ir degtnespējīgas (ugunsreakcijas klase A1_{FL}) un dzirksteļdrošas.
- 3.1.5. Aizliegts krāsot, mazgāt un attaukot detaļas, kā arī gatavot šķidrumu maisījumus, ja nedarbojas ventilācijas sistēma.
- 3.1.6. Krāsošanas skapju, kameru un kabīņu vilkmes ventilācijas sistēmas nedrīkst izmantot bez degtspējīgu krāsu un laku daļiņu efektīvas uztveršanas ierīcēm.
- 3.1.7. Krāsošanas kameras katru dienu attīra no degtspējīgu materiālu nogulsējumiem.
- 3.1.8. Izlijušo laku, krāsu un šķīdinātāju nekavējoties savāc un nogādā šo vielu uzglabāšanai paredzētā vietā
- 3.1.9. Maisījumus ar degtspējīgiem šķidrumiem pārvieta neplīstošā un blīvi noslēgtā kannā, tvertnē vai speciāli tam paredzētā iepakojumā.
- 3.1.10. Objektā aizliegts: uzkopšanai izmantot degtspējīgus šķidrumus, kuri nav speciāli paredzēti šim nolūkam;
- 3.1.11. Aizliegts: iekuršanai izmantot degtspējīgus šķidrumus, izņemot speciāli šim nolūkam rūpnieciski izgatavotos šķidrumus;
- 3.1.12. Evakuācijas ceļos aizliegts: kāpņu telpās ierīkot telpas, kas paredzētas citam lietošanas mērķim (veidam), izvietot cauruļvadus, kas paredzēti sašķidrinātai gāzei vai degtspējīgiem šķidrumiem;
- 3.1.13. Vannas, kurās izmanto maisījumus ar degtspējīgiem šķidrumiem izstrādājumu krāsošanai ar iegremdēšanas metodi, darba pārtraukumā jānosedz ar vāku.
- 3.1.14. Veicot ugunsbīstamos darbus, aizliegts: metināt, griezt, lodēt un karsēt konstrukcijas un izstrādājumus, ja uz tiem ir nenožuvuši degtspējīgu šķidrumu pārklājumi;
- 3.1.15. Veicot ugunsbīstamos darbus, aizliegts: metināt, griezt, lodēt un karsēt tvertnes, iekārtas un komunikācijas, kas pildītas ar degtspējīgām vielām un materiāliem vai kurās ir sprādzienbīstama koncentrācija;
- 3.1.16. Veicot ugunsbīstamos darbus, aizliegts: lietot apģērbu un cimdus ar eļļas, taukvielu vai degtspējīgu šķidrumu traipiem;
- 3.1.17. Degtspējīgus šķidrumus, kas paredzēti darbu vajadzībām iepirkt tikai paredzētajos apjomos.
- 3.1.18. Darbības ar ķīmiskām vielām, tas ir degtspējīgiem šķidrumiem veikt ievērojot Drošības datu lapu un ražotāja lietošanas instrukciju prasības.
- 3.1.19. Visu veidu bīstamo kravu transportēšanu veikt ievērojot noteikumus;
- 3.1.20. Nodrošināt, veicot darbības ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem, to skaitā: a) ķīmisko vielu un ķīmisko produktu klasifikācijas, marķēšanas un iepakojšanas normatīvo aktu ievērošanu, b) ķīmisko vielu un ķīmisko produktu drošības datu lapu aizpildīšanas un nosūtīšanas kārtības ievērošanu, c) to normatīvo aktu ievērošanu, kuri reglamentē nepieciešamo

izglītības līmeni personām, kas veic uzņēmējdarbību ar ķīmiskajām vielām un ķīmiskajiem produktiem, d) to normatīvo aktu ievērošanu, kuri reglamentē rūpniecisko avāriju riska novērtēšanas kārtību un nosaka riska samazināšanas pasākumus;

- 3.1.21. Nodrošināt to normatīvo aktu ievērošanu, kuri regulē dabas aizsardzības prasības;
- 3.1.22. Nodrošināt vides aizsardzības normatīvo aktu prasību ievērošanu ražošanas jaudas palielināšanā un pārprofilēšanā, bet attiecībā uz paredzēto darbību, kurai nav nepieciešams ietekmes uz vidi novērtējums, – tehnisko noteikumu prasību ievērošanu;
- 3.1.23. Nodrošināt piesārņojošas darbības atbilstību likumā "Par piesārņojumu" noteiktajām prasībām;
- 3.1.24. Nodrošināt to, vai ir saņemta atļauja piesārņojošas darbības veikšanai un vai tiek ievēroti šajā atļaujā ietvertie nosacījumi;

4. Ugunsbīstamo darbu veikšanas kārtība

- 4.1. Ugunsbīstamie darbi - darbi, kuros izmanto atklātu liesmu vai kuros rodas dzirksteles, kā arī citi darbi, kas var izraisīt aizdegšanos
- 4.2. Ugunsbīstamos darbus veic īpaši iekārtotā, tas ir **pastāvīgā vietā: metinātavā.**
- 4.3. Ugunsbīstamo darbu pastāvīgā vieta: atrodas teritorijā vismaz 10 m attālumā no degtspējīgām (ugunsreakcijas klase C-s2,d1; D-s2,d2; D-s1; E; E-d2; F) objekta konstrukcijām; atrodas no cita lietošanas veida ugunsdroši atdalītā telpā; atrodas telpā ar degtnespējīgu (ugunsreakcijas klase A1_{FL}) grīdu; ir norobežota no citām darba vietām ar vismaz 2,5 m augstām vienlaidu starpsienām no degtnespējīga (ugunsreakcijas klase A1) materiāla.
- 4.4. Ugunsbīstamos darbus veic arī **pagaidu vietās.**
- 4.5. Norīkojumu ugunsbīstama darba veikšanai pagaidu vietā (1. pielikums) izdod rakstiski atbildīgā persona vai ar rakstisku rīkojumu norīkots darbinieks.
- 4.6. Norīkojumā norāda darba veidu, vietu, laiku un ugunsdrošības pasākumus un izsniedz darba veicējam.
- 4.7. Avārijas gadījumā ugunsbīstamos darbus var veikt bez rakstiskas atbildīgās personas vai ar rakstisku rīkojumu norīkotā darbinieka klātbūtnē.
- 4.8. Norīkojumā atbildīgā persona vai ar rakstisku rīkojumu norīkots darbinieks: Nosaka sagatavošanās darbus, darbu izpildes secību un ugunsdrošības pasākumus, darba vietā izvietojamos ugunsdzēsības aparātus un inventāru, kā arī darba vietas kontroles kārtību pēc darba beigām un pārtraukumos, bet sprādzienbīstamā vidē nosaka arī gaisa kontroles kārtību.
- 4.9. Nosaka izpildītājus, kas ir atbildīgi par vietas sagatavošanu ugunsbīstamiem darbiem, darbu norisi un darba vietas kontroli pēc darba beigām vai pārtraukumos. Šos pienākumus var veikt viena persona, kā arī darba veicējs.
- 4.10. Ieraksta tiešos darba veicējus un izdara atzīmi par ugunsdrošības instruktāžu.
- 4.11. Norīkojumu sastāda divos eksemplāros. Viens eksemplārs atrodas pie darba veicēja visu darbu veikšanas laiku, otrs - pie norīkojuma izdevēja. Norīkojuma izdevējs to glabā vēl trīs diennaktis pēc ugunsbīstamo darbu beigām.
- 4.12. Ugunsbīstamo darbu veikšanas vietā jānodrošina vismaz divi ugunsdzēsības aparāti (atbilstoši dzēšanas klasei).
- 4.13. Ja darbu rezultātā rodas dzirksteles, tad iespējamais aizdegšanās avots aizklāt ar ugunsdzēsīgo audeklu/stiklšķiedras audumu vai citu nedegošu materiālu.
- 4.14. Vietu, kur paredzēts veikt ugunsbīstamo darbu, atbrīvo no degt spējīgiem materiāliem un sagatavo saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem iekārtu sagatavošanai remontdarbiem.
- 4.15. Ēku un būvju konstrukcijas un inženiertehniskās komunikācijas attīra no degt spējīgiem putekļiem vai materiāliem.

- 4.16. Aizliegts metināt, griezt, lodēt un karsēt ar atklātu uguni:
- 4.16.1. Konstruktijas un izstrādājumus, ja uz tiem ir nenožuvuši degt spējīgu materiālu pārklājumi.
- 4.16.2. Tvertnes, iekārtas un komunikācijas, kas pildītas ar degt spējīgām vielām un materiāliem.
- 4.16.3. Metāla daudzslāņu konstrukcijas, kas pildītas ar degt spējīgu siltinātāju.
- 4.16.4. Lietot apģērbu un cimdus ar eļļas vai taukvielu, īpaši viegli uzliesmojošu, viegli uzliesmojošu vai uzliesmojošu šķidrumu traipiem.
- 4.16.5. Ja novietota degviela tuvāk par 10 metriem no darbu veikšanas vietas.
- 4.17. Darba vietas kontroli nodrošina vismaz četras stundas pēc ugunsbīstamo darbu beigām.
- 4.18. Pēc ugunsbīstamo darbu veikšanas pagaidu vietā par darba vietas kontroli atbildīgā persona ieraksta norīkojumā darba vietas uzraudzības izbeigšanas datumu un laiku, parakstās un nodod norīkojumu tā izdevējam.
- 4.19. Aizliegts nodarbinātiem tuvoties ugunsbīstama darba veikšanas vietai tuvāk par 10 metriem.
- 4.20. Ja objektā nodarbinātā darba vietā ir paredzēts veikt ugunsbīstamos darbus, tad nodarbinātajam nekavējoties šī darba vieta jāatstāj, jāpārvietojas vismaz 10 metru attālumā un jāziņo par to savam tiešajam darbu vadītājam.

5. Rīcība ārkārtas gadījumā

5.1. Ugunsdzēsības dienesta izsaukšanas kārtība:

- 5.1.1. Atskatot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku, jebkura darbinieka pienākums ir:
- 5.1.1.1. ziņot par to Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, zvanot uz vienoto ārkārtas palīdzības izsaukumu numuru 112, nosaucot ugunsgrēka izcelšanās adresi (**Kauguru iela 19, Valmiera, LV-4201**) vai vietu un ziņotāja vārdu, uzvārdu, kā arī sniegt pieprasīto papildu informāciju par ugunsgrēku;

6. att. Zīme "Ugunsgrēka gadījumā zvanīt 112"

- 5.1.1.2. atcerēties, ka pirmais klausuli noliek Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta operators;
- 5.1.1.3. informēt ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāju par cilvēkiem, kuri atrodas vai varētu atrasties ugunsgrēka apdraudētajā vietā, objekta ugunsdzēsības ūdensņemšanas vietām un piebraukšanas ceļiem, ugunsbīstamību, sprādzienbīstamību un citiem bīstamiem faktoriem;
- 5.1.1.4. objekta atbildīgajai personai papildus šajā instrukcijā minētajam līdz brīdim, kad ierodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta vienība, ir pienākums nodrošināt:
- 5.1.1.5.
- 5.1.1.5.1. šajā ugunsdrošības instrukcijā noteikto ugunsdzēsības pasākumu veikšanu;
- 5.1.1.5.2. neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta vai avārijas dienestu izsaukšanu (ja nepieciešams).

5.2. Personas pienākumi ugunsgrēka gadījumā:

- 5.2.1. Saņemot informāciju par ugunsgrēku, ja nav iedarbojusies AUS, nospieš tuvāko manuālo trauksmes pogu, kas satopama evakuācijas laikā.

- 5.2.2. Pārliecināties, ka informācija par ugunsgrēku nodota Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, ka zvanīts uz vienoto ārkārtas palīdzības **izsaukumu numuru 112**, nosaukta ugunsgrēka izcelšanās adrese (**Kauguru iela 19, Valmiera, LV-4201**) vai vieta un ziņotāja vārds, uzvārds, kā arī sniegta pieprasītā papildus informācija par ugunsgrēku;
 - 5.2.3. Darīt visu iespējamo panikas novēršanai, nomierinot cilvēkus, un konstruktīvi informēt par plānoto rīcību.
 - 5.2.4. Zināt, cik darbinieku un citu personu var šajā brīdī atrasties objektā, izmantojot informāciju, kas, saskaņā ar noteikto kārtību, kas noteikta un, kas tiek saskaņā ar šo noteikto kārtību nepārtraukti atjaunota.
 - 5.2.5. **Pulcēt darbiniekus drošas pulcēšanās vietā - ēkas priekšpusē stavlaukuma teritorijā Kauguru iela 19, Valmiera, LV-4201.**
 - 5.2.6. Noskaidrot, vai objektā nav personu, kas nav paspējuši evakuēties un ir pakļauti ugunsgrēka iedarbībai.
 - 5.2.7. Sagaidīt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonas, sniegt informāciju par evakuācijas gaitu un norādīt tuvākos ceļus līdz ugunsgrēka vietai.
 - 5.2.8. Informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonu par cilvēkiem, kas atrodas vai varētu atrasties ugunsgrēka vietā.
 - 5.2.9. Pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta ierašanās pakļauties Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonai un rīkoties saskaņā ar tās norādījumiem.
-
- 5.3. **Darbinieku pienākumi ugunsgrēka gadījumā**
 - 5.3.1. Saņemot informāciju par ugunsgrēku vai atskanot ugunsgrēka trauksmei, nekavējoties pamest ēku pa tuvāko pieejamo evakuācijas izeju un doties uz drošas pulcēšanās vietu - **ēkas priekšpusē stavlaukuma teritorijā „Kauguru iela 19, Valmiera, LV-4201**
 - 5.3.2. Ja nav iedarbojusies AUS, dodoties uz evakuācijas izeju, nospiež tuvāko manuālo trauksmes pogu.
 - 5.3.3. Doties pa drošākiem un tuvākiem evakuācijas ceļiem uz drošas pulcēšanās vietu.
 - 5.3.4. Ziņot par ugunsgrēku Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam, uz vienoto ārkārtas palīdzības **izsaukumu numuru 112**.
 - 5.3.5. Uzturēties drošas pulcēšanās vietā, līdz tālākiem atbildīgās personas norādījumiem.
 - 5.3.6. Aizliegts atstāt drošas pulcēšanās vietu, bez atbildīgās personas atļaujas.
 - 5.3.7. Ugunsgrēka gadījumā atrodoties ārpus ēkas veikt visus iespējamus pasākumus ugunsgrēka likvidēšanai un ierobežošanai, ja tas nerada draudus darbinieka veselībai un dzīvībai.
-
- 5.4. **Cilvēku evakuācijas kārtība:**
 - 5.4.1. Darbinieka pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos vai darbības, kas var izraisīt ugunsgrēku, kā arī, atrodoties būvē, **nekavējoties evakuēties**, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.
 - 5.4.2. Evakuācijas laikā nepieļaut un novērst panikas rašanās iespēju, paskaidrojot citiem par evakuācijas ceļiem, atvērtām izejām utt.
 - 5.4.3. Darbinieka pienākums ir izmantot informāciju, ka izvietota izstrādā un izvietā evakuācijas plānā grafiskā un teksta daļā, izmantot evakuācijas zīmju sniegto informāciju.
 - 5.4.4. Neiet iekšā piedūmotās telpās, kā arī tur, kur ir iespējama ēkas būvkonstrukciju sagrūšana vai eksplozija.
 - 5.4.5. Zināt noteikto kārtību, kur jāsapulcējas pēc evakuācijas, lai varētu konstatēt, ka telpās nav palikuši cilvēki.
 - 5.4.6. Evakuējoties no darba vietas (darba telpas) jāapskatās sev blakus esošās darba telpas, vai tur nav palicis kāds darbinieks (apmeklētājs) un jāinformē tur esošie darbinieki (apmeklētāji) par evakuāciju.

- 5.4.7. Darīt visu iespējamo panikas novēršanai, nomierinot cilvēkus un konstruktīvi informēt par plānoto rīcību.
- 5.4.8. Evakuējoties pa kāpnēm, centieties turēties pie margām.
- 5.4.9. Piedūmotā vai degošā telpā virzieties rāpus, turēt galvu tuvāk grīdai. Virzoties piedūmotā telpā, rāpot tuvu sienai, lai nezaudētu orientēšanās virzienu.
- 5.4.10. Nejiet atpakaļ ēkā, telpā, kamēr to nav atļāvuši Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki.
- 5.4.11. Uzsākt cilvēku evakuāciju šādā secībā:
- 5.4.11.1. Saglabāt mieru, neveikt sasteigtas darbības;
- 5.4.11.2. Uzsākt vispārēju evakuāciju;
- 5.4.11.3. Ievērot atbildīgo darbinieku norādījumus;
- 5.4.11.4. Palīdzēt cilvēkiem, norādot tuvāko evakuācijas izeju;
- 5.4.11.5. Ievērojiet noteiktos evakuācijas plānus;
- 5.4.11.6. Virzīties pa evakuācijas ceļiem, uz kuriem ir attēlotas durvis un cilvēka siluets ar bultu evakuācijas virzienā.
- 5.4.11.7. Ja darbiniekam liekas, ka viņš kaut ko aizmirsis, nekad neiet atpakaļ! Tas varat radīt sastrēgumu, pakļaujot briesmām gan savu, gan citu cilvēku veselību un dzīvību.
- 5.4.11.8. Nenostājties pie izejas. Turēt ceļu brīvu. Nenospriestot (nenobloķēt) ceļu tiem, kas nāk aiz viņa, kā arī palīdzības dienestiem (policijai, ugunsdzēsējiem vai medicīnas darbiniekiem).
- 5.4.12. **Pulcēšanās vieta evakuācijas gadījumā:**
- 5.4.12.1. Redzot būvē ugunsgrēku vai atskanot AUS trauksmes signālam, nekavējoties evakuēties no objekta uz drošu pulcēšanās vietu: - **ēkas priekšpusē stavlaukuma teritorijā Kauguru iela 19, Valmiera, LV-4201** Šī vieta var tikt marķēta ar drošības zīmi.

7. att. Drošas pulcēšanās vietas apzīmējums

- 5.4.13. Ja nav iespējams evakuēties:
- 5.4.13.1. Palieliet savā vietā, mēģinot radīt troksni, lai pievērstu sev uzmanību un gaidīt palīdzību.
- 5.4.13.2. Ja telpā ir logi, atvērt tikai, lai pievērstu apkārtējo uzmanību. Neturēt atvērtu visu laiku.
- 5.4.13.3. Ja darbiniekam nav izdevies izklūt no ēkas uguns šķēršļa vai kādu citu apstākļu dēļ, jāmēģina sazināties ar glābšanas dienestu (tālr.112), skaidri un precīzi paziņojot savu atrašanās vietu.
- 5.4.13.4. Aizvērt telpas durvis, noblīvēt durvju šķirbas, lai mazinātu dūmu iekļūšanu telpās kurās darbinieks atrodas.
- 5.4.13.5. Ja telpa sāk piepildīties ar dūmiem, turēties pēc iespējas tuvāk grīdai ar seju uz leju. Aizsegt elpošanas ceļus ar auduma gabalu, lai mazinātu dūmu iekļūšanu elpceļos.
- 5.5. **Kārtība, kādā tiek evakuēti cilvēki ar īpašām vajadzībām, un pasākumi evakuācijas nodrošināšanai**
- 5.5.1. Objektā nepastāv iespējamība, ka atradīsies cilvēki ar īpašām vajadzībām.

5.6. Tehnoloģisko iekārtu un inženiertīklu darbības apturēšanas kārtība

- 5.6.1. Darbiniekiem ugunsgrēka gadījumā, atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.
- 5.6.2. Darbiniekiem ugunsgrēka gadījumā vai ugunsgrēka trauksmes signāla atskanēšanas gadījumā, atrodoties būvē, kategoriski aizliegts uzsākt jebkādu tehnoloģisko iekārtu un inženiertīklu darbības apturēšanu.
- 5.6.3. **Personas pienākums** saitībā ar tehnoloģisko iekārtu un inženiertīklu darbības apturēšanu:
 - 5.6.3.1. Zināt, kādas tehnoloģiskās iekārtas un inženiertīkli ir objektā un kā tās ieslēdzamas, izslēdzamas, kādi ir to darbības principi.
 - 5.6.3.2. Zināt, kādas tehnoloģiskās iekārtas un inženiertīkli, kas atrodas objektā, var ietekmēt ugunsgrāka izplatīšanos, ja tās to darbība ugunsgrēka gadījumā netiek apturēta.
 - 5.6.3.3. Zināt, kādas tehnoloģiskās iekārtas un inženiertīkli, kas atrodas objektā, var ietekmēt ugunsgrāka izplatīšanos, ja tās to darbība ugunsgrēka gadījumā tiek apturēta.
 - 5.6.3.4. Informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus, kādas tehnoloģiskās iekārtas un inženiertīkli, kas atrodas objektā, un, kā tās var ietekmēt ugunsgrāka izplatīšanos, ja tās to darbība ugunsgrēka gadījumā netiek apturēta, vai tiek apturēta.
 - 5.6.3.5. Informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus, kā tehnoloģisko iekārtu un inženiertīklu, kas atrodas objektā, darbība var tikt apturēta, vai veikta inženiertīklu atslēgšana vai pārslēgšana tādā darba režīmā, lai neietekmētu ugunsgrēka izplatību.
- 5.6.4. **Darbinieku pienākums:**
 - 5.6.4.1. Zināt, kā iespējams veikt savas darba vietas tehnoloģiskās iekārtas atslēgšanu vai pārslēgšanu tādā darba režīmā, ko neietekmē ugunsgrēks.
 - 5.6.4.2. Informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus, kā tehnoloģisko iekārtu un inženiertīklu, kas atrodas objektā viņa darba vietā, darbība var tikt apturēta, vai veikta inženiertīklu atslēgšana vai pārslēgšana tādā darba režīmā, lai neietekmētu ugunsgrēka izplatību.

5.7. Elektroinstalācijas, elektroiekārtu un elektroierīču atvienošanas kārtība

- 5.7.1.1. Objekta elektroapgādi iespējams ieslēgt un atslēgt elektrosadalē, kur iespējama elektrības atslēgšana, un kuras atrodas ēkas 1. stāvā telpā Nr. 3 un ēkas 2. stāvā telpā Nr. 52.
- 5.7.2. Darbiniekiem ugunsgrēka gadījumā, atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.
- 5.7.3. Darbiniekiem ugunsgrēka gadījumā vai ugunsgrēka trauksmes signāla atskanēšanas gadījumā, atrodoties būvē, kategoriski aizliegts šajā būvē uzsākt jebkādu elektroinstalācijas, elektroiekārtu un elektroierīču atvienošanu.
- 5.7.4. **Personas pienākums** saistībā ar elektroinstalācijas, elektroiekārtu un elektroierīču atvienošanu:
 - 5.7.4.1. Zināt, kādas elektroinstalācijas, elektroiekārtas un elektroierīces ir objektā un kā tās ieslēdzamas, izslēdzamas, kādi ir to darbības principi.
 - 5.7.4.2. Ārkārtas gadījumos jāzvina uz **AS "Sadales tīkls" pa tālr. 8404.**
 - 5.7.4.3. Zināt, kādas elektroinstalācijas, elektroiekārtas un elektroierīces, kas atrodas objektā, var ietekmēt ugunsgrāka izplatīšanos, ja tās to darbība ugunsgrēka gadījumā netiek apturēta.
 - 5.7.4.4. Zināt, kādas elektroinstalācijas, elektroiekārtas un elektroierīces, kas atrodas objektā, var ietekmēt ugunsgrāka izplatīšanos, ja tās to darbība ugunsgrēka gadījumā tiek apturēta.
 - 5.7.4.5. Informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus, kādas elektroinstalācijas, elektroiekārtas un elektroierīces, kas atrodas objektā, un, kā

tās var ietekmēt ugunsgrāka izplatīšanos, ja tās to darbība ugunsgrēka gadījumā netiek apturēta, vai tiek apturēta.

5.7.4.6. Informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus, kā elektroinstalācijas, elektroiekārta un elektroierīces, kas atrodas objektā, darbība var tikt apturēta, vai veikta elektroinstalācijas, elektroiekārtas un elektroierīces atslēgšana vai pārslēgšana tādā darba režīmā, lai neietekmētu ugunsgrēka izplatību un netraucētu efektīvu cilvēku evakuāciju, ugunsgrēka drošu dzēšanu.

5.7.5. Darbinieku pienākums:

5.7.5.1. Zināt, kā iespējams veikt savas darba vietas elektroinstalācijas, elektroiekārtas un elektroierīces atslēgšanu vai pārslēgšanu tādā darba režīmā, ko neietekmē ugunsgrēks.

5.7.5.2. Informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus, kā elektroinstalācija, elektroiekārta un elektroierīces, kas atrodas objektā viņa darba vietā, darbība var tikt apturēta, vai veikta elektroinstalācijas, elektroiekārta un elektroierīces atslēgšana vai pārslēgšana tādā darba režīmā, lai neietekmētu ugunsgrēka izplatību un netraucētu efektīvu cilvēku evakuāciju, ugunsgrēka drošu dzēšanu.

5.8. Ugunsdrošībai nozīmīgo inženiertehnisko sistēmu (tai skaitā ugunsaizsardzības sistēmu) iedarbināšanas kārtība

5.8.1. Darbiniekiem kategoriski aizliegts veikt ugunsdrošībai nozīmīgo inženiertehnisko sistēmu (tai skaitā ugunsaizsardzības sistēmu) iedarbināšanu gadījumos, ja tas kaut mazākā veidā apdraud darbinieka dzīvību vai veselību, kā arī citu personu dzīvību vai veselību, piemēram, aizkavē personu ātru evakuāciju no objekta telpām vai teritorijas.

5.8.2. Ugunsaizsardzības sistēmu iedarbināšanas kārtība:

5.8.2.1. Ugunsaizsardzības sistēmu manuālās tālvadības iedarbināšanas ierīces iedarbināšanu, kas izvietota pieejamās vietās, un aizsargāta pret nejaušu iedarbināšanu;

5.8.3. Ugunsaizsardzības sistēmas manuālā iedarbināšanas ierīce atrašanās vieta ir apzīmētas ar atbilstošu ugunsdrošības zīmi - 4.7. Ugunsaizsardzības sistēmas manuālā iedarbināšanas ierīce, tas ir 19.04.2016. MK noteikumu Nr. 238 "Ugunsdrošības noteikumi" 1. pielikumā uzrādītā 4.7. zīme.

8. att. zīmi - 4.7. Ugunsaizsardzības sistēmas manuālā iedarbināšanas ierīce

5.8.3.1. Ugunsgrēka gadījumā, ja vēl nav atskanējusi ugunsgrēka atklāšanas un traukmes sistēma, atbildīgai personai un jebkuram citam darbiniekam brīdī, kad viņš evakuējoties nonāk līdzās ugunsaizsardzības sistēmas manuālā iedarbināšanas ierīcei, tā ir nospiežama. Šī poga ir apzīmēta ar paskaidrojošu uzrakstu "Ugunsgrēka gadījumā nospiež".

5.8.4. Personas pienākums, kad Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta amatpersonas ir pārliecinājušās, ka ugunsgrēka nav:

5.8.4.1. Pārliecināties par AUS ieslēgšanas iemesliem.

5.8.4.2. Nekavējoties apseko norādīto vietu pārliecinoties par saņemto informāciju.

5.8.4.3. Informē objekta darbiniekus un apmeklētājus.

5.8.4.4. Informē atbildīgās personas par AUS iedarbošanās iemesliem.

5.8.4.5. Veikt ierakstu žurnālā „Ugunsaizsardzības sistēmas iedarbošanās gadījumu un bojājumu uzskaites žurnāls”, par AUS iedarbošanos.

5.9. Ugunsdzēsības līdzekļu izmantošanas kārtība

5.9.1. Darbiniekiem ugunsgrēka gadījumā, atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.

5.9.2. Darbiniekiem ugunsgrēka gadījumā vai ugunsgrēka trauksmes signāla atskanēšanas gadījumā, atrodoties būvē, kategoriski aizliegts uzsākt ugunsdzēsības līdzekļu izmantošanu, izņemot gadījumu, ja šo līdzekļu izmantošana neapdraud paša nodarbinātā un citu personu drošību un ir saistīta ar uguns nodzešanu evakuācijas ceļā, kā rezultātā tikai šādā gadījumā darbiniekam un citām personām būtu iespēja evakuēties.

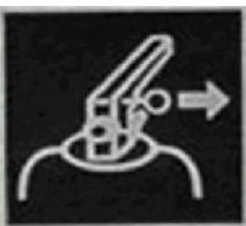
5.9.3. Pulvera ugunsdzēsības aparāta lietošanas kārtība:

5.9.3.1. Ar pulvera aparātu sākot dzēst jāatrodas aptuveni 5 m attālumā no uguns;

5.9.3.2. Korpusā atrodas pulverveida ugunsdzēsamā viela. Aparāts vērtējams kā darbam nederīgs, ja manometra rādītājs nostājies skalas sarkanajā zonā;

5.9.3.3. Palaišanas mehānisms iedarbināms, pilnībā nospiežot rokturi un turot tādā stāvoklī. Jāņem vērā, ka rokturis ir bloķēts ar speciālu drošības gredzenu, lai nenotiktu nejauša roktura nospiešana, pārvietojot aparātu;

5.9.3.4. Gumijas šļūtene paredzēta strūklas efektīvai vadīšanai, dzēšot uguni. Iedarbinot aparātu, šļūtene stingri jātur aiz gala, lai strūklas reaktīvais spēks neizrautu to no rokas. Aparātu var darbināt gan nepārtraukti, gan ar pārtraukumiem, attiecīgi nospiežot un atlaižot augšējo rokturi. Aparāta darba stāvoklis - vertikāls.

1	2	3
		
IZVILKT SPROSTTAPU	VIRZĪT UZGALI UZ UGUNI	NOSPIEST ROKTURI

9. att. Ugunsdzēsamo aparātu pareiza lietošana

5.9.4. CO₂ ugunsdzēsības aparāta lietošanas kārtība:

5.9.4.1. Sākot dzēst jāatrodas aptuveni 2 m attālumā no uguns;

5.9.4.2. Pirms dzēsšanas pacelt ugunsdzēsības aparāta tauri horizontālā stāvoklī;

5.9.4.3. CO₂ ugunsdzēsības aparātu uguns dzēsšanas laikā turēt aiz roktura un ar otru roku aiz aparāta korpusa;

5.9.4.4. Lai izvairītos no apsaldējumiem CO₂ izplūdes laikā, jāievēro piesardzība (neskarties pie aparāta taures vai metāla daļām, kas savieno aparātu ar tauri), jo CO₂ gāze izplūšanas laikā strauji atdziest;

5.9.4.5. Dzēšot elektroietaisies zem sprieguma, taures gals degošajam objektam nedrīkst būt ne tuvāk kā 1 m attālumā;

5.9.4.6. Pēc aparāta darbināšanas telpās, tās obligāti jāizvēdina un aparāts jānogādā servisā pārpildīšanai un pārbaudei;

5.9.4.7. Par ugunsdzēsības aparātiem, kuriem beidzies derīguma termiņš, kuri bojāti, vai kuriem nav drošības plomabas, ziņot veikala vadītājam.

5.9.5. Ugunsdzēsības pārklāja lietošanas kārtība:

5.9.5.1. Satveriet lentas ar abām rokām. Izvelciet palagu.

5.9.5.2. Uzklājiet segu uz degošās virsmas. Atstājiet segu. Ļaujiet segai atdzist.

- 5.9.5.3. Drēbju degšanas gadījumā nolieci cietušo uz zemes (grīdas). Ietini cilvēku segā. Noteikti sniedziet pirmo palīdzību un izsauciet neatliekamo medicīniskās palīdzības dienestu pa tālr. 113.
- 5.9.6. **Personas pienākumi saistībā ar gūnzdzēsības līdzekļu izmantošanas kārtību:**
- 5.9.6.1. Nodrošināt, lai jebkurš darbinieks spētu pielietots ugunsdzēsības līdzekļus, atbilstoši ražotāja lietošanas instrukcijā noteiktajam.
- 5.9.6.2. Nodrošināt, lai ugunsdzēsības līdzekļi ir atbilstoši apzīmēti un būtu tehniskā kārtībā.
- 5.9.6.3. Nodrošināt, lai ugunsdzēsības līdzekļi ir brīvi pieejami, nebūtu aizkrauti.
- 5.9.6.4. Nodrošināt, lai ugunsdzēsības līdzekļi netiek bojāti.
- 5.9.6.5. Lai ugunsdzēsības aparāts netiek uzstādīts augstāk par 1,5 m (no zemes līdz rokturim).
- 5.9.6.6. Nepieciešamības gadījumā spēt informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus, citas personas, par ugunsdzēsības līdzekļiem, par to, kur tie atrodas un, kā tie lietojami.
- 5.9.7. **Darbinieku pienākumi saistībā ar gūnzdzēsības līdzekļu izmantošanas kārtību:**
- 5.9.7.1. Ikviens darbinieka pienākums ir apgūt prasmes pielietots ugunsdzēsības līdzekļus, atbilstoši ražotāja lietošanas instrukcijā noteiktajam.
- 5.9.7.2. Nenovietot vielas un priekšmetus tuvu ugunsdzēsības līdzekļiem, lai tos neaizkrautu.
- 5.9.7.3. Ikviens darbinieka pienākums ir nepieciešamības gadījumā spēt informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus, citas personas, par ugunsdzēsības līdzekļiem, par to, kur tie atrodas un, kā tie lietojami.
- 5.10. **Materiālo vērtību evakuācijas kārtība**
- 5.10.1. Darbiniekiem ugunsgrēka gadījumā, atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.
- 5.10.2. Darbiniekiem ugunsgrēka gadījumā vai ugunsgrēka trauksmes signāla atskanēšanas gadījumā, atrodoties būvē, kategoriski aizliegts uzsākt materiālo līdzekļu evakuāciju.
- 5.10.3. **Personas** pienākumi saistībā ar materiālo vērtību evakuāciju:
- 5.10.3.1. Zināt, kādas ir nozīmīgas materiālās vērtības, kas nodotas darbiniekiem;
- 5.10.3.2. Informēt darbiniekus, ka nozīmīgas materiālās vērtības ir darbinieku lietošanā nodotie ārējie datu nesēji, kuros glabājas svarīga informācija.
- 5.10.3.3. Informēt darbiniekus, ka nozīmīgas materiālās vērtības ir darbinieku lietošanā nodotie portatīvie datori, kuros glabājas svarīga informācija.
- 5.10.3.4. Informēt darbiniekus, ka nozīmīgas materiālās vērtības ir darbiniekiem izsniegtie mobilie tālruņi.
- 5.10.3.5. Informēt darbiniekus, ka nozīmīgas materiālās vērtības ir darbiniekiem izsniegtās dienesta automašīnu atslēgas un reģistrācijas dokumenti.
- 5.10.3.6. Informēt darbiniekus, ka nozīmīgas materiālās vērtības ir skaidras naudas līdzekļi.
- 5.10.3.7. Informēt darbiniekus, ka nozīmīgas materiālās vērtības ir īpašuma dokumenti.
- 5.10.3.8. Informēt darbiniekus, kur nozīmīgas materiālās vērtības ir novietojams pēc to evakuācijas.
- 5.10.3.9. Nepieciešamības gadījumā spēt informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus, citas personas, par nozīmīgām materiālām vērtībām, par to, kur tās atrodas un, kā tās evakuējam.
- 5.10.4. **Darbinieku** pienākumi saistībā ar materiālo vērtību evakuāciju:
- 5.10.4.1. Ikviens darbinieka pienākums ir zināt, kādas ir viņa rīcībā nodotas nozīmīgas materiālās vērtības un kur tās atrodas.
- 5.10.4.2. Ikviens darbinieka pienākums ir zināt, kā viņa rīcībā nodotās nozīmīgās materiālās vērtības ir evakuējam.

- 5.10.4.3. Ikviena darbinieka pienākums ir zināt, kur viņa rīcībā nodotās nozīmīgās materiālās vērtības pēc evakuācijas ir novietojamas.
- 5.10.4.4. Ikviena darbinieka pienākums ir nepieciešamības gadījumā spēt informēt Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus, citas personas, par viņa rīcībā nodotām nozīmīgām materiālām vērtībām, par to, kur tās atrodas un, kā tās evakuējas.
- 5.11. **Prasības uzturoties objektā apmeklētājiem un ārpakalpojuma sniedzējiem vērtību evakuācijas kārtībā**
- 5.11.1. Personu pienākums ir nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos vai darbības, kas var izraisīt ugunsgrēku, kā arī, atrodoties būvē, nekavējoties evakuēties, atskanot ugunsgrēka trauksmes signālam vai pamanot ugunsgrēku.
- 5.11.2. Aizliegts lietot atklātu liesmu, ja nav noformēts rakstveidā un saņemts norīkojums ugunsbīstamā darba veikšanai.
- 5.11.3. Smēķēt atļauts tikai speciāli norādītas vietās, kuras apzīmētas ar atbilstošām drošības zīmēm.
- 5.11.4. Redzot būvē ugunsgrēku vai atskanot AUS trauksmes signālam, nekavējoties evakuēties no objekta uz droša pulcēšanās vietu – ēkas priekšpusē stavlaukuma teritorijā Kauguru iela 19, Valmiera, LV-4201.

6. Rīcība ķīmisko vielu noplūdes gadījumā

6.1. Dienestu un personu informēšana

- 6.1.1. Ārkārtas gadījumos un avārijas situācijās, kas var izraisīt, vai ir izraisījušas vides piesārņojumu, vai tā risku, nekavējoties ziņot **Valsts Vides dienesta Valmieras reģionālajai pārvaldei**, zvanot pa diennakts tālruni **26338800**.
- 6.1.2. Ārkārtas gadījumos un avārijas situācijās nekavējoties informēt **SIA vadību**.

6.2. Personas pienākumi

- 6.2.1. Zināt, kādas ķīmiskās vielas (turpmāk vielas - eļļas, emulsijas, spirts u.c.) un kādā daudzumā atrodas objektā. Veikt bīstamo vielu uzskaiti.
- 6.2.2. Zināt, kādas ķīmiskās un bīstamās vielas ir pakļautas noplūdes riskam, kas var radīt vides piesārņojumu.
- 6.2.3. Informēt Valsts Vides dienesta un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbiniekus par noplūdušo vielu sastāvu un daudzumu seku likvidācijai.

6.3. Darbinieku pienākumi

- 6.3.1. Darbiniekiem vielu noplūdes gadījumā, neatkarīgi no noplūdes cēloņa, veikt sekojošas darbības:
- 6.3.1.1. pārliecināties, ka noplūdušās vielas neapdraud veselību vai dzīvību;
- 6.3.1.2. bīstamu vielu noplūdes gadījumā izmantot piemērotus personiskos aizsarglīdzekļus;
- 6.3.1.3. nekavējoties uzsākt noplūdes lokalizāciju, izmantojot materiālus un darbarīkus, kas atrodas ar zīmi “**ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀM**” apzīmētā vietā:
- 6.3.1.3.1. novērst turpmāku vielu noplūdi (noslēgt krānus, aizspiest caurules, aiztaisīt caurumus utml);
- 6.3.1.3.2. nepieciešamības gadījumā izmantot trauku (melna vanna markēta “**ārkārtas situācijām**”) šķidrumu savākšanai;
- 6.3.1.3.3. radušos noplūdi lokalizēt izmantojot sorbentu cilindrus un/vai paklājus;
- 6.3.1.4. gaistošu vielu noplūdes gadījumā telpās, izvēdināt telpas;
- 6.3.1.5. informēt tiešo vadītāju, ražošanas vadītāju vai uzņēmuma vadību par avāriju;
- 6.3.1.6. veikt avārijas fotofiksāciju;
- 6.3.1.7. izmantojot piemērotus materiālus un darbarīkus, iespēju robežās, uzsākt seku likvidāciju.

7. Informācijas nodošana trešajām pusēm

7.1. Informācijas nodošana ārkārtas gadījumos

7.1.1. Personas pienākumi

7.1.1.1. Pilnvarot SIA pārstāvi, kas atkarībā no situācijas veic komunikāciju ar presi, valsts vai pašvaldības institūcijām;

7.2. Darbinieku pienākumi

7.2.1. Nenodot nekādu darbinieku rīcībā esošu informāciju par ārkārtas situāciju, kas nav tieši nepieciešama situācijas vai avārijas novēršanai vai glābšanas darbu veikšanai.

7.2.2. Nekavējoties informēt SIA vadību par radušos situāciju.

7.3. Informācijas nodošana citos gadījumos

7.3.1. Nenodot nekādu darbinieku rīcībā esošu informāciju par uzņēmumu vai tā darbību trešajām personām.

7.3.2. Nekavējoties informēt SIA vadību par radušos situāciju.

Valdes priekšsēdētājs K. Sokolovs

Izstrādāja A. Gaigals